

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE-037	20/1020

Saknr	Utval	Type	Dato
104/2021	Formannskapet	PS	22.11.2021
059/2021	Kommunestyret	PS	02.12.2021

Eigarstyring i Masfjorden kommune

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

- **Oversikt over selskap etc jf KL § 26-1 b), innarbeidd i saka under faktadelen, vert teken til vitring**
- **Masfjorden kommune sine prinsipp for eigarstyring er;**
 1. GRUNNGI EIGARSKAP OG VAL AV SELSKAPSFORM
 2. STÅ FOR GOD EIGARSTYRING OG SELSKAPSLEIING
 3. PRAKTISERE MEST MOGLEG OPENHEIT OM SELSKAPA KOMMUNEN ER EIGAR I
 4. FREMJA SINE EIGARINTERESSER GJENNOM GENERALFORSAMLING OG REPRESENTANTSKAPSMØTE
 5. STILLE KLARE KRAV TIL SELSKAPA SINE RESULTATER, SAMFUNNSANSVAR OG ETIKK
 6. VELJE SENTRALE FOLKEVALTE TIL EIGARORGAN OG VURDERE BEHOVET FOR EIN FAST RUTINE FOR KOMMUNIKASJON MELLOM KOMMUNESTYRET OG EIGAR REPRESENTANTER I FORKANT AV EIGARMØTE I SELSKAP O.L.
 7. ARBEIDE FOR AT STYRE ER SETT SAMAN SLIK AT STYRET SIN SAMLA KOMPETANSE ER TILPASSA SELSKAPET SITT FØREMÅL OG EIGAR SINE FORVENTNINGAR TIL SELSKAPET. DET SKAL TAKAST OMSYN TIL REGLANE FOR BALANSERT KJØNNSREPRESENTASJON OG INHABILITET. NUMERISKE VARA BØR VELJAST
 8. HONORERE STYREVERV I FORHOLD TIL STYRETS ANSVAR OG OPPGÅVER. STYREVERV BØR REGISTRERES
 9. GI OPPLÆRING OG INFORMASJON TIL KOMMUNESTYRET OM EIGARSTYRING
- **Masfjorden kommune legg opp til eigarmelding årleg i august/september for evaluering av førre år og drøfta innspel/framlegg til endring overfor aktuelle selskap etc som kommunen har eigarinteresser i.**

Saksopplysningar:

Bakgrunn

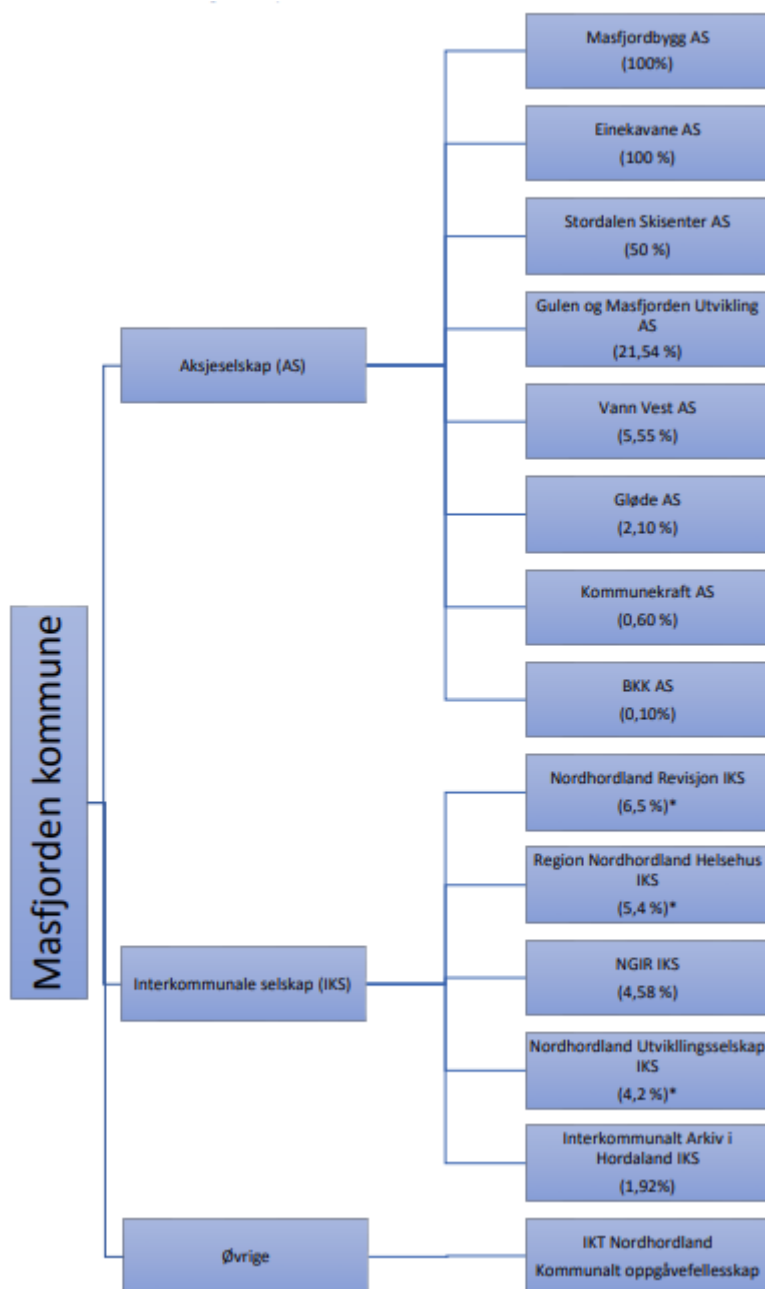
I ny kommunelov som tredde i kraft 1.1.2020 er det lovfesta krav til eigarstyring i § 26-1:

«Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»

Fakta

Aksjeselskap;

Etter aksjelova § 3-4 skal selskapet «til enhver tid ha en egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet». Dette inneber at egenkapitalen i selskapet skal vere tilstrekkeleg i høve til risiko, aktivitet og selskapet si forventa utvikling. Vidare må selskapet ha tilstrekkeleg likviditet til å kunne innfri sine forpliktingar og styret har handleplikt dersom egenkapitalen er lågare enn forsvarleg, jf. § 3-5.

Nærare omtale av aksjeselskap som kommunen har eigarinteresse i;

Masfjordbygg AS

Masfjordbygg AS er eigd av Masfjorden kommune (85 %, saman med Masfjorden Kraftfond som eig 15 %) og vart stifta i 1977.

Føremålet til selskapet er: «Byggja og driva utleigebygg i Masfjorden». Selskapet eig kommunehuset/administrasjonsbygget til Masfjorden kommune.

Einekavane AS

Einekavane AS er heleigd av Masfjorden kommune og vart stifta i 2004. Selskapet er ein arbeidsmarknadsbedrift (VTA) med tilrettelagte arbeidsplassar.

Føremålet til selskapet er: «Ivereta viktige sosialpolitiske føremål i Masfjorden kommune. Verksemda skal fungere som kommunen sitt fremste organ for arbeidstrening, habilitering, rehabilitering, attføring, aktivisering og varig verna arbeid for menneske som har trong for slik arbeid. Verksemda skal vere tiltaksarrangør for arbeidsplassar for yrkesvalhemma arbeidstakarar i regi av NAV.»

Stordalen skisenter AS

Stordalen skisenter AS er eigd av Masfjorden kommune (50 %) og IL Bjørn Vest. Selskapet vart stifta i 2007 og driv skisenteret i Stordalen.

Føremålet til selskapet er: «Eige, drive og vidareutvikle skitrekk Stordalen og elles verksemd som naturleg samanheng med dette.»

Gulen og Masfjorden Utvikling AS

Gulen og Masfjorden AS vart stifta i 2008 og er eigd av Masfjorden kommune (21,5 %), Gulen kommune (21,5 %), SIVA (24,7 %) og Fylkeskommunen (9,7 % Hordaland og 22,4 % Sogn og Fjordane - er slått saman frå 2020).

Føremålet til selskapet er:

«Tilretteleggje tilhøva for auka næringsverksemd i kommunane Gulen og Masfjorden, og skal ved å vere ein aktiv pådrivar og koordiantor for private aktørar bivirke til etablering av lønsame arbeidsplassar i distriktet. Selskapet skal vidare vere ein koordinator for offentlege midlar til næringsarbeid og vere ein pådrivar for at næringslivet får ei god kunnskaps- og teknologisk utvikling. Selskapet kan drive kjøp/sal og ha anna verksemd i samband med dette. Selskapet kan delta i andre selskap med liknande verksemd. Selskapet skal ha eit nært samarbeid med Gulen/Masfjorden Næringsråd.»

Vann Vest AS

Vann Vest AS vart stifta i 2019 av 18 kommunar.

Føremålet til selskapet er: «Samarbeidsorganisasjon for eierne. Selskapet skal fremme samarbeid og kompetanseutvikling, gjennom å utføre og tilrettelegge for erfaringsutveksling, opplæring og informasjonsvirksomhet. Selskapet skal utføre og formidle tjenester, knyttet til vann- og avløpsvirksomhet, som for eksempel bistand til drift, kvalitetssikring, vannmiljø og beredskap. Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler med eller delta i andre foretak i den grad dette er formålstjenlig».

Gløde AS

Gløde AS er ein fusjon av selskapa MAKs og NIS, gjennomført i 2016.

Føremålet til selskapet er: «Arbeidsinkludering, kompetanseformidling og verksemd i samband med dette. Vår målsetjing er gjennom arbeid og tenester å styrke den enkelte sin moglegheit til sjølv å nå måla sine. Vår målgruppe er personar som treng: Varig tilrettelagt arbeid, arbeidstrening, avklaring, opplæring og hjelp til å komme ut i ordinært arbeid. Med arbeid meiner vi ein prosess som fører til verdiauke av varer og tenester som skal ut i ein marknad. Gløde AS kan delta i andre selskap.»

Kommunekraft AS

Kommunekraft AS vart stifta i 1993.

Føremålet til selskapet er; «Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling.» Selskapet har i samarbeid med LVK utarbeidd standardkontrakt for uttak av konsesjonskraft, ulike rammeavtalar og kan bistå med anbudsprossar og tilbødsevaluering.

BKK AS

BKK AS vart stifta i 1998.

Føremålet til selskapet er: Produksjon, overføring, distribusjon og omsetning av energi samt annen virksomhet knyttet til disse områdene. Virksomheten kan også drives i samarbeid med eller ved deltakelse i andre foretak med tilsvarende eller lignende formål.

Interkommunale selskap

NGIR IKS Selskapet vart stifta i 1981.

Føremålet til selskapet er: «Innanfor det tenesteområde og omfang som eigarkommunane bestemmer gjennom NGIR sitt representantskap, kan NGIR eiga selskap, eller delar av selskap, eigedommar og driftsmidlar, førestå planlegging av tenester, bestilla tenester og varer, administrera utøving av tenester, førestå rådgjeving, samt utforma forskrifter og fatta einskildvedtak, førestå forvaltning og utøva kontroll, der dette ikkje kjem i strid med særlovar. NGIR skal vera eit selskap med høg kompetanse innan avfallshandsaming, og skal til ei kvar tid vera pådrivar for og utviklar av gode avfallsløysingar.

Dette inneber:

1. Å vera pådrivar i arbeidet for reduserte avfallsmengder og auka gjenvinning.
2. Å samordna arbeidet med utarbeiding og oppfølging av avfallsplanar for medlemskommunane, og å utarbeida framlegg til planar for felles tiltak og aktivitetar.
3. Å planleggja, byggja og driva anlegg for mottak, sortering og gjenvinning av avfall og slam.
4. Å stå for omsetnad av gjenvinningsprodukt frå avfall og slam.
5. Å planleggja, byggja og driva anlegg som sikrar ei miljømessig og samfunnsøkonomisk forsvarleg

sluttbehandling av restavfall.

6. Å stå for oppsamling, innsamling og transport av avfall og slam.

NGIR bør søkja samarbeid med medlemskommunane eller andre kommunar, regionar og selskap for å nå desse måla. NGIR sine hovudoppgåver gjeld det hushaldsavfallet som kommunane har ansvar for, men selskapet kan og utføra tilsvarande oppgåver for næringsavfall og farleg avfall. NGIR kan ta på seg alle oppgåver som høyrer naturleg saman med dei oppgåvene som er nemnde i pkt. 1-6. NGIR avgjer i kva grad drifta skal skje ved bruk av eigne anlegg, utstyr og mannskap, eller ved leigeavtalar med medlemskommunane, private næringsdrivande eller andre offentleg eigde selskap. Grunnlaget for innbetaling til NGIR per abonnent frå kommunane for felles tenester som gjeld det hushaldsavfallet kommunane har ansvar for, skal vera likt for alle medlemskommunane. Dette prinsippet skal og så langt som det er økonomisk forsvarleg gjelda for alt anna avfall som NGIR handsamar.»

Interkommunalt arkiv Hordaland IKS

Interkommunalt arkiv Hordaland vart stifta i 1995.

Føremålet til selskapet er:

1. Selskapet sitt føremål er å arbeide for at for at verdifullt arkivmateriale i deltakarkommunane vert tatt vare på og sikra som informasjonskjelder for samtid og ettertid, og gjort tilgjengeleg for offentleg verksemd, forskning og andre administrative og kulturelle formål, jf. arkivlova § 6.

2. Selskapet skal yte deltakarane desse tenestene som er finansierte gjennom det årlege driftstilskotet: ordning og katalogisering av deltakarane sine eldre arkiv, utarbeiding og revisjon av overordna arkivplanar for deltakarane, lokale kurs om arkivfaglege emne, tilsyn med at arkivdanning og arkivlokale hos deltakarane er i samsvar med føresegnene i lov om arkiv og forskrift om offentlege arkiv, rettleiing om arkivfaglege spørsmål, rettleiing om bevaring av elektroniske arkiv. Selskapet skal drive fagleg utviklingsarbeid for å gi deltakarane nødvendig og oppdatert rettleiing om arkivfaglege spørsmål. Kvar deltakarkommune har rett til å få utført arbeid i samsvar med kommunen sitt driftstilskot. Styret gjer vedtak om dei årlege rammene for dette arbeidet. Interkommunalt arkiv i Hordaland og den einskilde deltakarkommunen avtalar årleg kva oppgåver dette arbeidet skal omfatte.

3. Selskapet kan etter avtale med den einskilde deltakaren vere arkivdepot for papirbaserte og elektroniske arkiv, jfr. forskrift om offentlege arkiv, jf. forskrift om offentlege arkiv §§ 5-1 - 5-6. Avtale om arkivdepot skal ha ei oppseiingstid på eitt år. Depotfunksjonen skal finansierast av ei særskilt deponeringsavgift etter satsar vedtekne av representantskapet.

4. Selskapet kan ut over det som er fastsett i nr. 1 og 2 ovanfor, tilby tenester som deltakarane skal betale for, etter satsar vedtekne av styret. Dette skal vere tenester som deltakarane har ulik etterspurnad etter, eller som ikkje blir gitt til alle deltakarar.

5. Selskapet kan etter vedtak i styret gjennomføre spesielle prosjekt som ligg utanfor arkivet sine ordinære arbeidsoppgåver, når desse er fullfinansierte av deltakarar eller andre som samarbeider om prosjektet.

6. Selskapet kan etter vedtak i styret ta på seg konsulentoppdrag for utanforståande, når

oppdragsgivar betalar for tenesta og den ikkje går ut over arkivet sine hovudoppgåver. Definisjonen av føremål og oppgåver er uttømmende. Representantskap og styre har ikkje fullmakt til å fatte vedtak på område som ikkje er nemnt ovanfor.

Nordhordland Revisjon IKS / Vestlandsrevisjon IKS

Nordhordland Revisjon IKS vart stifta i 1995.

Føremålet til selskapet er: Nordhordland Revisjon IKS har som oppgåve å utføre revisjon i kommunar i høve til Lov om kommunar og fylkeskommunar av 25. september 1992, § 60. Nordhordland Revisjon IKS skal på vegne av kommunestyret og kontrollutvalet stå for jamleg kontroll med forvaltninga i kommunar i høve til forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutval. Arbeidsområdet er nærare definert i forskrift om revisjon. Nordhordland Revisjon IKS skal vidare ha som føremål å kunna tilby sine revisjons- og rådgjevingstenester ovanfor ulike verksemder som kommunar er økonomisk involvert i, eller har andre interesser i. Selskapet kan også tilby sine tenester til private selskap med og utan revisjonsplikt. Alle eksterne oppdrag som ikkje er ein del av kommunen si forvaltningsverksemd skal vera sjølvfinansierande. Avtale om revisjon vert inngått mellom oppdragsgjevarane og Nordhordland Revisjon IKS ved dagleg leiar/revisjonssjef.

Nordhordland Utviklingsselskap IKS – regionråd

Nordhordland Utviklingsselskap IKS vart stifta i 2003.

Føremålet til selskapet er: Arbeide i samsvar med det politiske organet RNH sitt føremål. Ivareta økonomiske og administrative oppgåver for RNH. Ivareta saksførebuing og sakshandsaming av saker for RNH. Gjennomføre utviklingsarbeid som er i tråd med føremålet til RNH. Ta på seg økonomiske og administrative oppgåver samt utviklingsoppdrag for eigarkommunane etter særskild avtale. Selskapet kan inngå samarbeidsavtalar med kommunar, fylkeskommunar og andre verksemder. Selskapet kan gå inn som eigar i andre verksemder, innanfor rammene til kommunelova og andre lover og føresegnar knytt til kommunar si deltaking i verksemder/forretningsdrift

Region Nordhordland Helsehus IKS

Region Nordhordland Helsehus IKS vart stifta i 2014.

Føremålet til selskapet er Selskapet skal planlegge og byggje eit region- og helsehus til offentleg tenesteyting, fortrinnsvis helse- og omsorgstenester for kommunane i region Nordhordland. Selskapet skal drifte og leige ut lokale til offentleg tenesteyting, fortrinnsvis helse- og omsorgstenester for kommunane i region Nordhordland. Leigeinntektene skal dekke kapitalkostnadane, drift- og vedlikehaldskostnadane samt felleskostnadar til selskapet. Selskapet kan inngå samarbeidsavtalar og forpliktande leigeavtalar med kommunar, fylkeskommunar, helseføretak og andre verksemder. Selskapet kan gå inn som eigar i andre verksemder, innanfor rammene til kommunelova og andre lover og føresegnar knytt til kommunar si deltaking i verksemder/forretningsdrift.

Andre selskap

IKT Nordhordland Kommunalt Oppgåvefelleskap

IKT Nordhordland Kommunalt Oppgåvefelleskap vart stifta i 2019 og er ei vidareføring av vertskommunesamarbeidet «IKT Nordhordland».

Føremålet til selskapet er: «Ivareta deltakarkommunane sine oppgåver innan informasjonssog kommunikasjonsteknologi, knytt til drift, driftsstøtte, service, informasjonssikkerheit, utvikling og forvaltning av kostnadseffektive driftsløysingar og tenester»

Vurdering

Eigarforholda i Masfjorden kommune er oversiktleg og ikkje så omfattande, og i mange samanhengar nære relasjonar mellom politikarar og selskap. For å forvalte desse verdiane er det greitt å få på plass nokre formelle prinsipp.

I forhold til lovfesta krav til eigarstyring i § 26-1, «Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget sjølv». Eierskapsmeldingen skal inneholde

a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring

tilrår ein følgjande eigarstrategi/eigarprinsipp;

1. GRUNNGI EIGARSKAP OG VAL AV SELSKAPSFORM
2. STÅ FOR GOD EIGARSTYRING OG SELSKAPSLEIING
3. PRAKTISERE MEST MOGLEG OPENHEIT OM SELSKAPA KOMMUNEN ER EIGAR I
4. FREMJA SINE EIGARINTERESSER GJENNOM GENERALFORSAMLING OG REPRESENTANTSKAPSMØTE
5. STILLE KLARE KRAV TIL SELSKAPA SINE RESULTATER, SAMFUNNSANSVAR OG ETIKK
6. VELJE SENTRALE FOLKEVALTE TIL EIGARORGAN OG VURDERE BEHOVET FOR EIN FAST RUTINE FOR KOMMUNIKASJON MELLOM KOMMUNESTYRET OG EIGAR REPRESENTANTER I FORKANT AV EIGARMØTE I SELSKAP O.L.
7. ARBEIDE FOR AT STYRE ER SETT SAMAN SLIK AT STYRET SIN SAMLA KOMPETANSE ER TILPASSA SELSKAPET SITT FØREMÅL OG EIGAR SINE FORVENTNINGAR TIL SELSKAPET. DET SKAL TAKAST OMSYN TIL REGLANE FOR BALANSERT KJØNNREPRESENTASJON OG INHABILITET. NUMERISKE VARA BØR VELJAST
8. HONORERE STYREVERV I FORHOLD TIL STYRETS ANSVAR OG OPPGÅVER. STYREVERV BØR REGISTRERES
9. GI OPPLÆRING OG INFORMASJON TIL KOMMUNESTYRET OM EIGARSTYRING

Konklusjon

Rådmann legg til grunn at kommunen stettar kommunelova § 26-1 med denne saka, med oversikt over selskap og føremål, samt forslag til eigarstyring strategi og prinsipp.

Formannskapet - 104/2021

FS - behandling:

Saka vart drøfta.

Forhold kring Berivest AS - Opplyst om at ein ville arbeidde inn i saka. Berivest skipa januar 2021, og med følgjande føremål

Å driva kurs og øvingsfelt for opplæring av brannmannskap og andre som treng øving i brann- og redningsarbeid, samt andre relevante kurs som kan vera aktuelle i marknaden. Videre utleige av øvingsfelt og kompetansepersonell. Andre relaterte tenester innan brannvern.

Forhold kring forsikring av styremedlemmar vart drøfta

Masfjorden Ap foreslår følgjande:

10. Gi opplæring og styreforsikring til valde representantar med verv i selskap kommunen har eigarinteresse i.

Grunngjeving:

For å sikre ei strategisk god utvikling av selskap Masfjorden kommune har eigarinteresse i, bør folkevalde representantar og andre representantar, få tilbud om opplæring og forsikringsordning i høve det vervet dei er satt til å forvalte.

Opplæring kan vere vanlege styrekurs, bransjekurs eller medlemskap i tilslutta bransjeorganisasjonar. Dette for at dei skal kunne ha oppdatert informasjon og kompetanse for å yte god og nødvendig innsats i vervet.

Naturleg nok vil folkevalde representantar eller andre, inneha ulik kompetanse ein treng i høve verv i representantskap eller ulike styrer. Ei frivillig styrking av dette vil styrke eigarinteressa til Masfjorden kommune.

Styrerepresentantane bør samstundes også få tilbud om styreforsikring i høve uforutsette interne og eksterne hendingar, slik som kunjunkturar i marknaden, konkurranse, reguleringar, støtteordningar o.a. som kan skje eit selskap.

FS - vedtak:

- **Oversikt over selskap etc jf KL § 26-1 b), innarbeidd i saka under faktadelen, vert teken til vitring**
- **Masfjorden kommune sine prinsipp for eigarstyring er;**

2. STÅ FOR GOD EIGARSTYRING OG SELSKAPSLIING

3. PRAKTISERE MEST MOGLEG OPENHEIT OM SELSKAPA KOMMUNEN ER EIGAR I

4. FREMJA SINE EIGARINTERESSER GJENNOM GENERALFORSAMLING OG REPRESENTANTSKAPSMØTE

5. STILLE KLARE KRAV TIL SELSKAPA SINE RESULTATER, SAMFUNNSANSVAR OG ETIKK

6. VELJE SENTRALE FOLKEVALTE TIL EIGARORGAN OG VURDERE BEHOVET FOR EIN FAST RUTINE FOR KOMMUNIKASJON MELLOM KOMMUNESTYRET OG EIGAR REPRESENTANTER I FORKANT AV EIGARMØTE I SELSKAP O.L.

7. ARBEIDE FOR AT STYRE ER SETT SAMAN SLIK AT STYRET SIN SAMLA KOMPETANSE ER TILPASSA SELSKAPET SITT FØREMÅL OG EIGAR SINE FORVENTNINGAR TIL SELSKAPET. DET SKAL TAKAST OMSYN TIL REGLANE FOR BALANSERT KJØNNSREPRESENTASJON OG INHABILITET. NUMERISKE VARA BØR VELJAST

8. HONORERE STYREVERV I FORHOLD TIL STYRETS ANSVAR OG OPPGÅVER. STYREVERV BØR REGISTRERES

9. GI OPPLÆRING OG INFORMASJON TIL KOMMUNESTYRET OM EIGARSTYRING

Masfjorden kommune legg opp til eigarmelding årleg i august/september for evaluering av førre år og drøfta innspel/framlegg til endring overfor aktuelle selskap etc som kommunen har eigarinteresser i.